

MISSIÓ PERMANENT DEL PRINCIPAT D'ANDORRA A LES NACIONS UNIDES

72a Assemblea General de les Nacions Unides

-discurs del Cap de Govern, MI Sr. Antoni Martí Petit-

Nova York, 22 de setembre del 2017

Senyor president de l'Assemblea General,

Senyor Secretari General,

Excel·lències,

Senyores i Senyors,

Permetin-me començar la meva intervenció felicitant al president, el senyor Miroslav Lajčák, per l'elecció del tema d'aquesta 72a Assemblea General de les Nacions Unides. La vinculació de la prevenció de la pau amb la vida digna és, sens dubte, una de les qüestions claus del nostre temps. Com també ho és el desenvolupament sostenible, que s'ha convertit en el principal repte de la comunitat internacional. Les prioritats marcades pel president i el tema escollit per a aquesta Assemblea General subratllen l'estreta relació que existeix entre aquestes tres qüestions: pau, vida digna i planeta sostenible.

L'elecció de les prioritats i el tema són coherents amb el que hem estat construint, entre tots, al llarg dels últims anys: Així ho reflecteixen els objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030, que vam acordar fa dos anys; i així també es desprèn de les accions que el secretari general, el senyor António Guterres, ha dut a terme durant aquests nou primers mesos en què ha estat al capdavant de les Nacions Unides.

L'any vinent commemorarem els 70 anys de la Declaració Universal dels Drets Humans, la primera gran fita conjunta de les Nacions Unides. Al llarg d'aquestes set dècades hem après que els grans objectius comuns de la humanitat estan vinculats entre si.

L'Organització de les Nacions Unides va néixer amb l'objectiu primordial de prevenir els conflictes i garantir la pau. Al llarg dels segles, tots els parlaments i assemblees han nascut amb aquest objectiu original: resoldre de manera pacífica els conflictes i decidir entre tothom el que afecta tothom. També aquest gran parlament, aquesta gran assemblea de tots els països del món, va néixer amb aquesta voluntat.

Ben aviat, a l'objectiu original de mantenir la pau i la seguretat s'hi van afegir els Drets Humans i –posteriorment– el desenvolupament econòmic i social de les nacions i dels seus ciutadans. Precisament, perquè la comunitat internacional va prendre consciència de la forta relació que hi ha entre les oportunitats de desenvolupament i la prevenció dels conflictes. Un món més equitatiu, menys desigual, amb oportunitats per a tots i respectuós de les diferències, tendirà a ser un món més segur i més pacífic.

També ja fa unes dècades que les Nacions Unides van identificar i posar el focus sobre un altre gran objectiu: La sostenibilitat, la cura pel medi ambient i –de manera més concreta– la lluita contra el canvi climàtic. Precisament, el juny passat es complien 25 anys de la signatura del Conveni Marc sobre el Canvi Climàtic, fet a Rio de Janeiro el 1992.

Els quatre objectius –la pau, els Drets Humans, el desenvolupament i la sostenibilitat– continuen sent prioritaris. Els quatre estan estretament lligats. I tots requereixen un enfoc multilateral: Cap país, per poderós que sigui, no pot garantir la pau i la seguretat ell tot sol; cap país –ni cap grup de països– no pot impulsar polítiques de desenvolupament ell tot sol; i cap país no pot lluitar contra el canvi climàtic ell tot sol.

Hem de seguir defensant –doncs– un multilateralisme inclusiu. No només hem de resoldre entre tots allò que ens afecta a tots; sinó que –a més– les solucions que acordem no poden deixar ningú enrere. Han de ser solucions equitatives i inclusives. No només hem de resoldre els problemes del món entre tots, sinó que també els hem de resoldre a favor de tots.

És amb aquest esperit que Andorra ha assumit la seva condició d'Estat membre del Consell Econòmic i Social per al trienni 2017-2019. Perquè és, precisament, a l'ECOSOC on aquest multilateralisme inclusiu agafa tot el seu significat. El Consell Econòmic i Social és la manifestació més clara que l'Organització de les Nacions Unides no només vol ser una gran assemblea dels països del món, sinó que també vol tenir una incidència directa sobre la vida de les ciutadanes i els ciutadans d'arreu.

Si –com ens diu el secretari general- el desenvolupament és la clau de la prevenció dels conflictes, aleshores el Consell Econòmic i Social és una eina clau. I l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible és també una peça clau.

Per això Andorra participarà en la propera edició de les Revisions Nacionals Voluntàries dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, que permet avaluar el grau de compliment de l'Agenda 2030, així com accelerar la seva aplicació efectiva.

Excel·lències,

Tots els aquí presents sabem que vivim en un món en avaluació permanent: Les agències de ràting mesuren la solvència dels nostres països; l'Organització Mundial del Comerç analitza el grau d'obertura i interdependència de les nostres economies; l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic vetlla per la transparència i la sana competitivitat fiscal entre els Estats... Mai abans no havíem viscut amb tanta intensitat la capacitat avaluadora de les agències i els organismes internacionals, especialment en l'àmbit econòmic i financer.

És bo que així sigui. El que no seria bo és que limitéssim les avaluacions a l'àmbit econòmic i financer. Hem de ser igualment exigents en l'àmbit social. Perquè en la construcció d'un món més just i més segur el progrés econòmic juga un paper molt important, sí; però també la promoció d'una vida digna i del desenvolupament social són elements cabdals.

I això són les Revisions Nacionals Voluntàries: Una manera de mesurar el que tots nosaltres fem per arribar als objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030. Andorra presentarà el seu informe voluntari el juliol de l'any que ve; i de fet, els diversos ministeris i departaments del Govern treballen des de fa temps per alinear les polítiques internes amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Per identificar totes aquelles

accions internes que encaixen amb cadascun dels 17 objectius amb els quals tots nosaltres ens vam comprometre el 25 de setembre del 2015.

Des d'una perspectiva social, un clar exemple el trobem en el treball que Andorra ha dut a terme al llarg de l'últim any per elaborar un Llibre Blanc de la Igualtat, que ha de ser la base per implementar accions transversals en favor de la inclusió: tant des del sector públic com des del sector privat.

Quan dic que Andorra ha treballar en aquest Llibre Blanc em refereixo al país en el seu conjunt, i no només al Govern. Evidentment, el Govern i el parlament han exercit un cert rol d'impuls i lideratge, però en l'elaboració d'aquest llibre blanc hi ha participat àmpliament la societat civil.

El Llibre Blanc que donarà pas a una Llei d'Igualtat que ha de ser l'eina clau per eradicar les situacions de discriminació que encara perviuen a la nostra societat. Tot aquest treball s'alinea de forma clara amb l'objectiu número 5 -la igualtat de gènere,- i el número 10 -la reducció de les desigualtats-.

Perquè el multilateralisme inclusiu del qual parlava fa uns instant no només ha d'imperar en aquesta assemblea general, sinó que també ha de guiar les nostres polítiques internes. També ha nivell nacional hem d'implicar el màxim d'actors possibles i trobar solucions que funcionin per a tothom.

També en el marc de les polítiques internes, trobem altres exemples del que Andorra està duent a terme. Com l'educació, directament vinculada amb l'objectiu número 4 de l'Agenda 2030: Els esforços que des d'Andorra estem fent per implementar l'educació per competències; per mantenir i millorar la convivència de tres sistemes educatius -l'espanyol, el francès i l'andorrà- tots ells públics, gratuïts i de lliure elecció; o per incloure els drets humans i els valors democràtics com a part del currículum acadèmic dels nostres infants i joyes... Totes aquestes accions també s'alineen -i fins i tot en algun cas s'inspiren- amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Una bona mostra del nostre compromís amb els estàndards internacionals en matèria educativa és la recent aprovació, per part del Govern, del Conveni de la UNESCO relatiu a la lluita contra la discriminació en l'àmbit educatiu. Un instrument internacional clau per promoure la igualtat d'oportunitats.

Excel·lències,

Si la relació que existeix entre la pau, els Drets Humans, la seguretat i el desenvolupament inclou és una relació evident i innegable; també tenim cada vegada més clar que la lluita contra el canvi climàtic és un pilar essencial d'aquest edifici. Perquè la destrucció dels ecosistemes i les catàstrofes naturals vinculades al canvi climàtic afecten de manera més directa i més crua als més desfavorits. Perquè l'escassetat de recursos naturals està en la base de molts conflictes actuals. Perquè el nou paradigma de la sostenibilitat canvia radicalment la noció que teníem de desenvolupament econòmic i social. I –perdonin l'obvietat- perquè si destruïm el planeta ja no tindrà sentit parlar de pau, de seguretat o de desenvolupament.

Per això la lluita contra el canvi climàtic ha ocupat i ocuparà bona part dels debats, les accions i les iniciatives internacionals. Per això 7 dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible estan relacionats directament amb la qüestió mediambiental. I per això és fonamental que bona part de l'acció interna dels nostres governs vagi en consonància amb aquesta qüestió.

En els últims temps, Andorra ha pres consciència de la rellevància de la lluita contra el canvi climàtic; i ho està demostrant amb fets:

- Gràcies a un ambiciós programa d'ajudes, som un dels països del món on està creixent de manera més significativa la mobilitat elèctrica; i un dels països amb més punts de càrrega de vehicles elèctrics per habitant.
- Tenint en compte que la producció de calor és una de les nostres principals fonts d'emissió de gasos d'efecte hivernacle, estem invertint de manera decidida en projectes de xarxes de calor, que centralitzen la producció de calefacció, fent-la més eficient i menys contaminant.
- Estem implementant una política d'incentius i d'obligacions per fomentar l'autoproducció d'energies renovables, com la solar o la geotèrmia.
- I, finalment, estem elaborant una llei sobre la Transició Energètica que doni caràcter vinculant a totes aquestes polítiques.

No volem –i així ho vam dir la majoria de representants de la comunitat internacional el desembre del 2015- que la lluita contra el canvi climàtic quedi només en bones paraules. O en un catàleg de bones intencions que no es tradueixin en accions concretes.

Per això saludem la iniciativa del president de la República Francesa, el nostre copríncep Emmanuel Macron, d'impulsar un Pacte Global pel Medi Ambient que reculli i harmonitzi tot els acords signats i implementats des de la Convenció de Rio de Janeiro de 1992 fins a acords més recents, com l'Acord de París. Perquè és important que tota l'acció global en favor del medi ambient i de lluita contra el canvi climàtic es tradueixi en drets i obligacions concretes per als Estats i per a les persones.

Andorra no pot fer sinó saludar de manera positiva els treballs que s'han fet fins ara per a aquest Pacte Global que inclouen com a dret substantiu de les persones el dret a un medi ambient ecològicament saludable. En això la Constitució andorrana de 1993 va ser pionera: en incloure el dret al medi ambient com un dret dels ciutadans i –per tant– com un deure per als poders públics.

Cal que els diversos convenis internacionals de protecció del medi ambient es tradueixin en accion concretes que tinguin efectes palpables per a les persones. Perquè els efectes negatius del canvi climàtic i l'escalfament global ja fa temps que són palpables i tenen una afectació negativa sobre el Planeta i els seus habitants. Penso en la preocupació de les illes del Pacífic, amenaçades per l'augment del nivell del mar; en el fràgil ecosistema dels països d'alta muntanya –com Andorra–; o en la extraordinària força devastadora dels huracans que aquests dies asoten la regió del Carib.

Senyores i Senyors,

He dit abans que ens cal –ara més que mai– un multilateralisme inclusiu, que no deixi a ningú enrere. Però també necessitem un multilateralisme efectiu: Que funcioni, que ofereixi resultats tangibles i que doni resposta als problemes de la gent. I aquesta feina comença aquí, a la seu de les Nacions Unides, que ha d'adaptar la seva organització a les necessitats dels països i dels ciutadans.

La primera missió de qualsevol organització –des d'una empresa privada fins a un govern– és una missió interna: la de garantir que els seus membres i la seva estructura estan alineats amb els objectius finals i estan ben preparats per donar resposta a les necessitats plantejades. Per això saludem que un dels primers passos del secretari general António Guterres hagi estat el projecte de reforma del sistema de les Nacions Unides per al desenvolupament.

Si realment ens creiem que hi ha una estreta relació entre la pau, els Drets Humans, el desenvolupament i la sostenibilitat, és lògic que els diferents organismes i comitès que s'ocupen d'aquestes qüestions treballin de forma coordinada.

Com també és lògic i necessari que problemes concrets siguin adreçats des de departaments concrets. Una bona prova de l'encert amb què el secretari general està portant la qüestió és la seva decisió de crear una Oficina de Lluita contra el Terrorisme amb un secretari general adjunt al capdavant.

La rellevància de la lluita contra el terrorisme s'ha deixat sentir amb força els últims anys a arreu. Els andorrans hem vist com els nostres veïns europeus patien de forma directa les conseqüències d'aquest odi irracional. Molt recentment a Espanya, el mes passat, a Barcelona i Cambrils, dues localitats catalanes amb les quals molts andorrans tenim una relació estreta i propera.

Perquè la pau i la seguretat tenen avui una dimensió més complexa que fa 70 anys. A mitjan segle XX, després de dues guerres mundials, el manteniment de la pau i de la seguretat eren qüestions que es podien adreçar i resoldre aquí, en aquesta assemblea, amb un diàleg franc i una cooperació efectiva entre els països. També la diplomàcia a nivell bilateral tenia un rol significatiu.

Avui, amb l'amenaça global que representa el terrorisme, la pau i la seguretat no són només qüestions de diplomàcia entre països –que continua sent molt important- sinó d'acció concreta per combatre el terrorisme i eradicar les seves causes.

Per tant, el secretari general pot comptar amb el suport d'Andorra: Pel que fa a la creació d'una Oficina de Lluita contra el Terrorisme i també en la resta de mesures encaminades a millorar el funcionament d'aquesta Organització i a donar la resposta efectiva que les ciutadanes i els ciutadans del món esperen de tots nosaltres.

La qüestió de l'efectivitat de les Nacions Unides no només interpel·la al secretari general, ens interpel·la també –i de manera molt clara- a tots nosaltres: als Estats membres d'aquesta Organització. Som tots nosaltres els que hem de treballar per garantir que els acords globals –començant per l'Agenda 2030 i l'Acord de París- siguin realment vinculants; per avaluar amb transparència el grau de compliment d'aquests acords per part dels diferents països; i per evitar que l'Organització de les Nacions Unides –i amb ella la

comunitat internacional- quedi paralitzada o inactiva davant dels grans reptes i les grans crisis del nostre temps.

És per aquesta raó que Andorra ha donat –i seguirà donant- un clar suport a l'Estatut de Roma i a les esmenes de Kampala que permeten a la Cort Penal Internacional exercir la seva jurisdicció en casos de crim d'agressió que violin de forma clara la Carta de les Nacions Unides. Permetre que la Cort Penal Internacional actuï d'ofici en aquells supòsits més greus sense necessitat de ser activada per part del Consell de Seguretat és un pas molt significatiu per a l'imperi del dret internacional.

I és també per la mateixa raó que Andorra seguirà donant suport a les iniciatives que busquin limitar el dret de veto dels membres permanents del Consell de Seguretat en casos de genocidi o de serioses violacions dels drets humans. Al nostre entendre, la declaració política aprovada fa dos anys a iniciativa de la República Francesa i els Estats Units Mexicans, per suspendre el veto en cas d'atrocitats de masses, va marcar una bona línia a seguir.

Senyor president,
Senyor secretari general,
Excel·lències,
Senyores i Senyors,

A ningú no hauria de sorprendre que els andorrans siguem uns fidels defensors de l'ordre multilateral. Nosaltres –igual que d'altres països de reduïda dimensió territorial- tenim molt clar que els grans reptes del nostre temps s'han d'adreçar de forma global. Que el que els diferents països podem fer per nosaltres mateixos és ben poc si no hi ha una acció concertada.

Per això bona part de la nostra acció exterior es concentra en fòrums multilaterals, com ho vam demostrar –fa quatre anys- durant la presidència andorrana del Consell d'Europa; com es veurà el mes vinent, en què Andorra acollirà l'assemblea parlamentària de l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa; o com es fa evident amb la nostra candidatura a organitzar la Cimera Iberoamericana el 2020. Una Comunitat Iberoamericana que aquests dies està de dol per les víctimes mortals del terremol ocorregut a Mèxic el pasat dimarts.

El govern i el poble mexicà saben que poden comptar amb el condol i la solidaritat del Principat d'Andorra.

El nostre compromís –deia- amb els principis i valors de les Nacions Unides és clar i ferm. El secretari general António Guterres pot comptar amb Andorra per a la construcció d'un món sostenible, segur i just; i per garantir que en la construcció d'aquest món hi participa tothom i ningú no queda enrere.

Moltes gràcies.